

FOK

Colofon

ISBN: 978 90 8954 663 0

1e druk 2014

© 2014, Nanda Huneman

Exemplaren zijn te bestellen via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

FOK

Nanda Huneman

Dit boek is voor een deel gebaseerd op mijn eigen ervaringen. Het onderliggende gevoel van het verhaal is doorleefd. Ik ben op zee opgegroeid en moest leren hoe te aarden op land. Ik heb de oceaan overgestoken en ben daardoor anders naar mezelf en mijn leven gaan kijken.

Toch gaat dit verhaal niet over mij. Ook al heb ik soortgelijke mensen gekend en vergelijkbare dingen meegemaakt, bij elke herschrijfronde is mijn boek fictiever geworden. Gebeurtenissen liepen uit de hand, dialogen namen een eigen wending, personages en plekken werden extremer. Met andere woorden: dit boek is geen waarheidsgetrouw portret van mijn leven, van een plek of van bepaalde personen.

Maar wat is waar? Dit boek gaat onder andere over de onbetrouwbaarheid van ons geheugen. Iedereen onthoudt dingen anders, ieder maakt zijn eigen verhaal. Fictie begint in ons hoofd.

Als ik mijn geheugen als waar bestempel, dan is dit boek niet waar. Maar zoals de schrijfster Jessamyn West ooit zei: fictie onthult waarheden die de werkelijkheid verbergt.

Proloog

Alles piept en kraakt. Het is donker. De golven beuken op ons in. Ik hoor ze breken op de stalen wand van mijn hut. De motor ronkt op volle kracht, de romp trilt als de schroef boven water komt. De wind giert, dat kan ik zelfs hier horen, ver onder dek. Af en toe hoor ik iemand schreeuwen.

Ik heb het warm. Bloedheet. En tegelijkertijd ril ik van de kou. Was ik onder water? Over boord geslagen? Ik weet het niet meer. Mijn hoofd bonkt als een leeg casco, alles echoot. Ik wil wel naar boven om te helpen, maar ik kan me niet bewegen, ik lig voor anker in mijn kooi.

De deur gaat open, iemand komt binnen. Een hand op mijn hete voorhoofd. Inge? Lena? Een zoutige, vette keukenlucht. Ze fluistert in mijn oor dat we heus niet zullen vergaan. Het is Lena. Ze zegt dat Jitse ons zal redden. En Frank. En die nieuwe, zonder naam.

Zullen we vergaan?

Het schip dreunt als we op de golven klappen.

Ik ben allang vergaan.

Er is geen verschil meer tussen boven en onder water.

Ik ben allang verdronken.

Ilona was hier. Heel dichtbij. Ze zwom met me mee. Haar gezicht bleek, haar haren wapperden als zeewier om haar heen. Lief glimlachte ze.

Ik kan me niet focussen, ben duizelig. De planken van het stapelbed boven mij buigen en lopen in elkaar over, alsof ze van water zijn. Alles is van water – ook het staal en het hout. Mijn herinneringen zijn van water, zout water, ik kan mijn

hoofd niet boven water houden. Ik verdrink in mijn eigen zoute geheugen.

Ik voel mijn benen niet. En mijn armen tintelen, alsof ze geen armen zijn maar de slierten van een kwal. Ik ben zo slap als een gestrande kompaskwal, die ik vroeger op het strand vond, als ik met Yoerie langs de vloedlijn liep. Yoerie. Papa. Mama. Waar zijn ze?

De motor stopt. Nog meer geschreeuw. Een klap. Nog een. Ik ben op de Maya, midden op de oceaan, opeens weet ik het weer. Een tropische storm.

Er ligt een schoen naast mijn bed, eentje maar.

Golven, lange golven. Donkere luchten. Ik viel, ja dat was het.

Au, het schiet door mijn hoofd. Pijnsteken.

We waren bijna aan de overkant. Toch?

Ergens moet er land zijn, aan de horizon. Ergens moet al dit water ophouden.

We zijn er bijna. Ik weet het zeker.

We zullen niet vergaan. We zullen niet vergaan. We. Zullen. Niet. Vergaan. Nooit.

Tara hangt boven de pan. Ze zoekt de o. Als mama roert, ontstaat er een diepe o in de soep. Kolkende kokende o. Die wil ze. Ze heeft een krukje gevonden, dat schuift ze naar het fornuis. Mama is boven op dek. Snel haar o pikken, nu ze net geroerd heeft. Eigenlijk mag ze niet zo dichtbij komen.

‘Heet, Tara, heet. Afblijven,’ zegt mama als ze te dicht bij de blauwe vlammen komt.

Als ze op haar tenen staat, kan ze net bij de deksel. Damp stijgt op uit de pan. Ze ruikt tomaten, pruttelende tomaten. Rood rond. Ze kan net in de pan kijken, over de rand. Als ze de pan een beetje naar zich toe trekt, ziet ze meer. Oei, de handvaten zijn warm. Lukt wel. Zwaar. Springen, dan ziet ze het. Een diepe draaiende o.

Ze wordt erin gezogen. Ze kolkt de soep in. Het wordt mistig om haar heen. Ze ziet een meisje. Net zo oud als zij. Het meisje zwaait en roept haar. ‘Kom dan, kom dan,’ roept ze. Tara buigt nog iets verder naar voren. Ze voelt de damp in haar gezicht slaan. Warm op haar huid. En in haar buik. Ze wil erin duiken. Nog meer damp, nog meer mist. Het meisje rent voor haar uit, de mist in. Tara pakt de pan vast, leunt nog iets verder naar voren. Kijkt diep in de kolkende soep. Ze ziet een groot grijs oog, van een zeehond, maar dan veel groter, en een eilandje in de zee en daar op het strand van het eiland: flessenpost. Voor haar! Ze steekt haar hand uit om ’m te pakken. Maar alles gaat op in een grote witte wolk.

Dan valt ze. Achterover. En de pan erachteraan. Soep over haar heen. Heet, ze is heet. Bijna komt het woord mama uit haar mond, maar net niet. Toch moeten ze haar gehoord hebben. Mama komt de steile trap naar beneden af gestoven. Papa erachteraan.

‘Zet haar onder de koude douche!’ roept hij.

Papa trekt haar mee, mama trekt haar kleren uit. Koud water. Ijskoud water.

‘Het moet, hier blijven.’ Papa houdt haar vast als ze weg wil rennen. Ze willen haar o bevriezen.

Een kokend hete o in haar borst. Hij is door haar huid heen gekropen, brandt en wordt steeds groter in haar. Vuur. Blauwe vlammen. Koud water. Mama huilt.

‘We moeten naar de dokter.’

‘Gelukkig liggen we in een dorp. Achter de kerk woont een dokter.’ Papa wikkelt haar in koude doeken en tilt haar op. Hij zet haar op het zitje voor op de grote zwarte fiets, die altijd op het voordek tegen de mast aan staat.

Ze bibbert, ze heeft het koud en warm tegelijk.

De wind vliegt langs hen heen. Zo hard heeft papa nog nooit gefietst.

Hij remt volop als ze bij de kerk zijn. Een man werkt in de tuin.

‘Mijn dochter,’ hijgt papa. ‘Ze is helemaal verbrand. We hebben hulp nodig!’

‘Vandaag is mien vrije dag,’ zegt de dokter. Hij kijkt niet op van zijn gehark, van de donkere klei die hij omploegt.

‘Maar haar hele borst is knalrood! U moet even kijken.’ Papa’s stem wordt hoog, hij klinkt als de suizende wind door de toppen van masten in een haven.

‘Vandaag is zondag. Op zondag waark ik nait.’ De dokter harkt verder.

Haar borst knalt er bijna uit. Kloppend rood. Tomaten.

Papa huilt. Dat heeft ze nog nooit gezien. Hij stapt weer op zijn fiets.

Ze fietsen heel lang. Langs weilanden, koeien, boerderijen, schapen.

Papa zegt niets. Met één hand houdt ze zijn lange baard vast.

Ze heeft blauwe vingers. En bobbeltjes op haar huid. Kippenvel

noemt mama dat. Ze trilt. Maar vanbinnen kookt ze. Pruttelend kokend tomatenbloed. Papa wrijft over haar rug. 'Nog even, meisje, nog even.'

Een andere kerk verschijnt aan het einde van het rechte fietspad. Papa fietst nog harder. De wind suist om haar oren. Sjoeffff.

Hij stopt bij een man die over de stoep loopt.

'Een dokter, ik zoek een dokter.'

'Het is zondag, meneer.'

Wat is toch een zondag? Is het hier overal zondag? Een kokende ronde zondag.

'Het is belangrijk.' Hij vertelt over de pan soep.

De man wijst ze naar een huis. Daar woont een dokter. Die kan haar beter maken, zegt papa. 'Alles komt goed,' zegt hij. 'Echt waar.'

*

Het water klotst tegen de stalen wand. Een zonnestraal valt door de kleine patrijspoort. Ze ziet vanuit haar kooi golvende zonnevlekjes op de grond. Die wil ze hebben. Maar ze mag niet uit bed.

'Blijven liggen jij,' zegt mama streng. 'Nu is het afgelopen met die toeren van jou.'

Ze heeft verband over haar hele borst. De zalfjes die de dokter erop heeft gesmeerd, helpen. Maar ze mag er niet aan komen van mama. Het moet genezen. Het jeukt. Ze wil krabben. Ze kan het voelen door het verband heen. Een grote rode o.

Ze verzamelt ze. De o's.

Dat begon op het achterdek. Ze zat midden in haar rondje van touw, zoals Bruno in zijn mand zit. Papa zei: 'Tara kan wel uren in haar tros blijven zitten.'

Dat woord was blijven hangen. Tros. Ze volgde met haar vingers de

drie dikke, gele strengen van het touw, die om elkaar heen gewikkeld zaten. Ze voelden aan zoals haar zwemvest. Nat, glad.

Tros. Ze herhaalde het woord in haar hoofd. Hoe vaker ze het in zichzelf zei, hoe hoger, hoe steviger haar tros werd.

Ze weet niet hoelang ze daar zat. Maar op den duur riep papa: 'Laat de fok zakken!'

Fok. Ze wist niet wat dat was. Maar het moest wel het bruine zeil, helemaal voor op het schip zijn. Want daar liep mama naartoe. Lijnen klapperden, het houten blok sloeg tegen het dek. Maar Tara hoorde het nauwelijks. Zij hoorde een nieuwe o. De o in fok. Het woord draaide, kolkte, galmd in haar hoofd.

Vanaf toen spitste ze haar oren als papa of mama een o-woord zei. Wolk. Donker. Golf. Zon.

Ze maakte een rangorde van lievelingswoorden. Fok stond op nummer één. Op twee stond tros. Op drie bolder. Daaraan bindt papa de tros als ze aan de kant liggen.

Maar ze hoorde ze niet alleen. Ze zag ze ook.

In de zoutkorrels die op dek bleven liggen. In de wolken in de lucht.

In de knopen in de glazen pot in de kast.

De o klonk vol in haar hoofd, maar hij mocht niet naar buiten. Dan was ze 'm kwijt. Haar o.

Ze had het een keer geprobeerd. Als de schol die ze gevangen hadden, lag ze met haar mond naar lucht te happen. Kom dan. Het mag naar buiten. Maar ze kreeg die volle o niet uit haar keel. Het deed pijn. Een schrapend geluid kwam uit haar mond. Had iemand dat gehoord? Dat was niet haar o. Die van haar was perfect rond. Ze probeerde het nog een keer. Kolken in haar buik, ze liep leeg. Nee, haar o mocht niet weg. Ze stopte haar hoofd onder het kussen. Drukte haar hand op haar mond. Stilte.

Niets zeggen, alleen maar pakken. Steeds meer o's.

Mama wil dat ze praat. Ze pakt dat ronde rode uit de mand op tafel.

Houdt het voor haar neus en zegt: 'Ap-pel.'

*Ze weet heus wel dat dat niet waar is. Dat is geen appel, dat is een rond.
'Ap-pel,' zegt mama nog een keer.*

*Dat doet ze steeds. Met alles. Maar ze doet het fout, gebruikt rare
woorden.*

*Nee, mama, nee, ze kan het wel, maar ze doet het niet. De o is van
haar.*

*Maar nu kan mama nooit meer haar o afpakken. Die zit veilig in haar
borst. Mama zegt dat ze in dit dorp blijven liggen totdat ze beter is.
Dorp. Dorp gaat op nummer één. Fok naar nummer drie.*

*Ze probeert stiekem onder haar verband te kijken. Het zit te strak. Ze
ziet niets. Ze sluit haar ogen, ruikt teer, petroleum, zout. Voelt de koude
huid van het schip tegen haar warme huid.*

*Ze doezelt in. Golven, schommelende petroleumlamp, een klapperend
zwaard. Mama kookt, kletterende pannen. Bruno slaapt bij de kachel.
Papa is op dek. Ze hoort hem boven haar hoofd lopen.*

*Het water. Altijd het water. Zo dichtbij. Klots, klots, klots tegen de
boeg.*

'Klots,' fluistert ze terug. Niemand hoort haar. Alleen de zee.

*

*De dokter draagt een bril, twee zwarte patrijspoorten voor zijn ogen.
Voorzichtig drukt hij op het verband om haar borst.*

'Voel je dit?'

Een snijdende pijn, de tranen springen in haar ogen.

'Ze houdt hier een flink litteken aan over,' zegt de dokter.

*Mama tikt met haar lange, roze gelakte nagels op de tafel. Dat doet ze
ook als er storm op komst is.*

'En verdwijnt dat ooit?'

'Dat kan ik nu nog niet zeggen.'

Laat het nooit verdwijnen. Tara legt voorzichtig haar hand op het verband.

De dokter hurkt voor haar neer. Hij stinkt. Naar rook. Alsof hij in de houtkachel heeft gezeten. Hij drukt nog een keer op haar borst. Niet laten merken dat het pijn doet. Dan pikt hij hem misschien. Ze bijt op haar onderlip.

‘Doet dit pijn?’

Ze kijkt naar de grond. Ronde vormen in het hout. Donker rond in licht rond.

‘Doet dit pijn?’ vraagt de dokter nog een keer.

Hij kijkt haar afwachtend aan. Ronde vormen in ronde lijnen. O’s in de vloer.

‘Ze praat niet, dokter,’ zegt mama.

‘Hoe oud is ze?’ vraagt hij.

‘Drie, bijna vier, meneer, dat is toch wel wat laat?’

Hij knikt.

‘Denkt u dat er iets mis is met mijn meisje?’

Mama kijkt hem met haar grote zeehondenogen aan.

‘Ik zal eens kijken.’ Hij haalt een hamertje uit zijn tas.

Hij laat haar rechtop zitten en net boven haar verband tikt hij op haar borst. Alsof hij zo de woorden uit haar wil timmeren.

‘Aaa,’ zegt hij, en hij opent zijn mond zo ver dat ze een klein dingetje achter in zijn keel ziet hangen. Heeft zij dat ook? Straks eens in de spiegel kijken.

‘Zeg me eens na,’ zegt hij. ‘Ooo.’

Dat kan zij veel beter. Maar hij krijgt haar geheim niet te horen. Zeker deze meneer met zijn o die naar rook stinkt niet. Mooi dat hij niet aan haar o komt. Die van haar ruikt naar de oostenwind. Naar haar haren als ze net met Zwitsal gewassen zijn.

Hij voelt in haar keel. Drukt net onder haar kaken.

‘Ik voel niets bijzonders, mevrouw. Waarschijnlijk is ze gewoon wat koppig.’

Koppig. Dokter uit de top drie. Koppig erin.

Mama slaat een lange steile lok achter haar oor, die er meteen weer achter uit valt.

‘Merkt u verder nog iets bijzonders aan haar?’ vraagt de dokter terwijl hij zijn hamer weer in de koffer doet.

‘Ze is een bijzonder kind, dat had u al door. Ze haalt rare toeren uit en zit helemaal in haar eigen wereld. Maar ze lacht, huilt, knuffelt en speelt, er komt alleen geen mama of papa over haar lippen.’

‘Heb geduld en blijf tegen haar praten.’

De dokter staat op en geeft mama een hand. Ze heeft haar blauwe corduroybroek aan. Lekker zacht. Ze aait eroverheen. Naar boven toe donker, naar onder toe licht.

Later had de dokter het verband eraf gewikkeld. Ze had gedraaid om haar as, haar armen gespreid. Tollen.

Ze keek in de spiegel.

Haar borst was helemaal rood.

Met witte strepen.

Kris, kras.

Ze sloot haar ogen half.

Keek door haar wimpers.

Mama smeerde haar in met koele zalf.

‘Ik hoop dat het ooit verdwijnt,’ zei papa.

‘Ik ook,’ zei mama. Ze hielden elkaars hand vast.

Ik niet, dacht Tara. Van mij. Mijn o.

Zonder iets te zeggen, tilt papa haar uit haar tros. Hij zet haar op zijn schoot, legt haar handje op het roer, zijn brede bruine hand eroverheen. Het roer trilt. Ze voelt het water. 'Beetje naar stuurboord,' zegt hij, en hij duwt hun handen opzij.

'En nu wat afvallen.' Hij draait de andere kant op. 'Bakboord.' Trillen, sturen, boorden, vallen, loeven, trillen, wind.

Papa wijst naar een meeuw die naar beneden de zee in schiet. Met een klein zilver spartelend visje komt hij weer naar boven. Slik, in één keer weg. Even later wijst papa naar een zeehond die nieuwsgierig zijn kopje boven water steekt. Samen zwaaien ze naar de zeehond. Dan duikt ie weer onder. 'Dag zwartkopje,' zegt papa.

Ze springt van zijn schoot, loopt naar voren. Dat kan ze, lopen, als de beste. Met een hand op de reling. De andere op de luiken van het ruim. Haar zwemvest tegen haar kin. Ze gaat onder het zeil liggen.

De winddeeltjes vallen van het zeil, als kinderen op een glijbaan. Dat heeft ze een keer op land gezien. Een speeltuin noemde mama dat. Het schip is haar speeltuin. Ze wacht totdat het zeil een wipwap wordt. Als alle windkindjes opeens aan de andere kant van het zeil springen. Klapgijp, noemt papa dat. Ze wacht geduldig. Helemaal platgedrukt tegen het luikendek. Dan klappen de giek en het zeil met een enorme dreun naar de andere boeg, net boven haar neus langs. Sjoefff. Het dek en de mast trillen na van deze plotselinge schok. Hummm. Het staal zoemt.

'Weg daar, dat is levensgevaarlijk.'

Papa grijpt haar stevig bij de arm en trekt haar weg onder de lange liggende boom die hij giek noemt. Zijn vingers branden in haar huid. De zoemende o bevriest.

's Avonds liggen ze droog. Geen geklots meer. Een grutto roept zijn naam. Het wad pruttelt. Met haar hand op haar geheim ligt ze in bed met gloeiende wangen. Mama stopt haar in. 'Lekker slapen, mooie meid.'

Mooi. Tara mooi. Mama mooi. Mooi is een golf die van achter het schip mee rolt.

Hallo mooie mama.

Ze wil wel. Ze kan niet. Het lukt niet.

Mama echt. Jij ook mooi.

Hoor je me, mama?

Kijk dan, mama. Mooi.

Haar hand op mama's buik. Mooie mama.

Mama's buik wordt ook een o. Steeds voller. Mooi rond. Samen aaien ze eroverheen. Mama's buik schopt.

'Dat is je broertje,' fluistert ze in haar oor.

Geen idee wat dat is. Ze heeft hier op de Waddenzee nog nooit een broertje ontmoet.

Zou zij ook een broertje in haar borst hebben? Een schoppend ding. Wordt haar borst nu ook zo bol? Zal haar borst ook zo groeien dat iedereen 'm ziet?

Mama zingt een liedje. Ze valt in slaap, met haar hoofd op haar schoot. Ze hoort het water terugkomen. Wiegen, klotsen.

Datum en tijd: zaterdag 16 september 1995, 15.00 uur

Positie in de kaart: Oostzee, tussen Kiel en Aærø

Koers: 350 graden, noordnoordwest

Snelheid: 5,3 knopen

Weer: half bewolkt, westenwind 4/5

De golven breken tegen de blauwe boeg van de Maya. Het schip snijdt door het heldere water van de Oostzee, rondom de boeg schuimen en breken witte koppen en belletjes bruisen vlak onder het wateroppervlak. De rifknuttels van de fok slaan ritmisch tegen de achterkant van het zeil. Een straaltje bruin roestwater loopt van het anker, dat met zijn vloeien tegen de boeg gehesen zit, de zee in. Met mijn gezicht tussen de mazen van het kluivernet kijk ik gebiologeerd hoe de golven onderduiken en weer bovenkomen. De dunne lijnen van het kluivernet, die strak gespannen onder de boegspriet hangen, snijden in mijn benen. De stalen neuzen van mijn legerkistjes steken uit de mazen van het net. Ondertussen, na vijf jaar, steekt het staal van de schoenen door het leer heen. Door het vele zout zijn ze verroest, het zwarte leer is wit uitgeslagen en de paarse veters zijn dun en het hakje wordt steeds lager. Maar ik blijf ze dragen, op die manier houd ik Ilona bij me. Wat zou ze trots op me zijn. Eindelijk doe ik wat ik moet doen: de wereldzeeën bevaren. Mijn hand steek ik door het net en bijna kan ik de boeggolven aanraken. Er is geen plek op het schip waar ik zo dicht bij het water ben. De Oostzee is anders dan de Waddenzee. Het water is blauwer, bijna groen. Niet dat modderige van de Meep. Helderder. Het varen op de Oostzee is ook makkelijker. We hoeven niet door de smalle geulen te kruisen, we maken lange strekken van het ene eiland naar het andere. Er zijn momenten dat we even helemaal geen land zien. Zo moet

het straks op de oceaan ook zijn. Als ik mee mag tenminste en door mijn proeftijd heen kom hier.

‘Alles oké?’ Inges hoofd verschijnt boven de boeg. Ze lacht naar me. Haar rode hennakrullen wapperen in de wind, kleine kraaienpootjes rondom haar zwaar opgemaakte ogen. Ik knik en steek mijn duim op.

Ze schreeuwt boven het brullende geluid van de golven en het suizen van de wind uit.

‘Kom je zo naar de keuken? Ik heb je hulp nodig.’

Weer steek ik mijn duim op.

Schoonmaken met Inge is iets anders dan schoonmaken met mijn vader. Keihard zetten we Janis Joplin op en met een biertje in onze handen zwieren we door de hutten, om af en toe in de salon eens flink te headbangen. Inge kijkt niet op een vlekje hier of daar.

‘Het moet een schoon gevoel geven,’ zei ze. ‘Het gaat om de eerste indruk, niet om wat er achter de plinten zit.’ En ze proostte haar biertje tegen het mijne.

Zo is schoonmaken nog wel leuk. Bij mijn vader aan boord haatte ik het. Elke vrijdagmiddag en zondagavond weer al die hutten langs. En hij vond dat alles moest blinken. De kranen, de deurkrukken. Dat paste bij zijn luxe klipper. Maar ik was er niet goed in. Er was altijd wel een bed dat ik vergat, een spiegel die smoezelig bleef, een wc die maar bleef stinken. Ik zag en rook het niet. Laat mij maar op dek. ‘De tijd van zo’n armoezelig tjalkje is voorbij,’ zei hij. ‘Onze gasten verwachten dit. Varen is tegenwoordig meer dan alleen maar zeilen. We zijn een serieus bedrijf.’

En met een chagrijnig gezicht ging hij dan de roestvlekken op het voordek te lijf.

Ik werd er gek van. Het strak geverfde dek, de veel te netjes opgebonden zeilen, papa die wilde dat ik precies met de juis-

te woorden de Brandaris opriep. Het mocht in niets afwijken van hoe hij het deed.

Ik voel de spetters op mijn handen. Ik lik mijn lippen. De Oostzee is superzout, schoon zout, niet modderig zout. Mijn huid voelt strak en koud van het opspattende water.

Behalve mama vond niemand het een goed plan dat ik na mijn middelbare school, met een eindexamencijfer van gemiddeld een acht en een half, de onverantwoordelijke stap ging nemen om te gaan zeilen. Meneer Wollinga vond dat ik moest studeren.

Hij had mij en mijn moeder uitgenodigd voor een gesprek over de toekomst. Want hij ging –vond hij – over mijn toekomst. In zijn bruingele corduroybroek en gebreide trui zat hij voor ons, zijn hoofd lang, zijn haar licht grijzend.

‘Tara, wat wil je studeren na je eindexamen?’ vroeg hij toen we eenmaal plaats hadden genomen in het kleine kamertje met uitzicht over het lege schoolplein.

‘Ik ga niet studeren,’ zei ik kort maar krachtig.

‘En wat ga je dan doen?’ vroeg hij terwijl hij een korte samenzwervende blik richting mijn moeder wierp.

‘Ik ga de oceaan oversteken.’

Hij keek mij niet aan, maar keek glimlachend naar mama, iets wat mij razend maakte, alsof ik geen autoriteit over mijn eigen leven had.

‘Wat vindt u daar nou van, mevrouw Huizinga?’ Weer die irritante glimlach.

‘Ik vind het een prima plan,’ zei mama en ze beantwoordde zijn glimlach op precies de goede manier.

Eén-nul. Sukkel.

‘Maar denk je niet dat je daarna nooit meer zult gaan studeren?’ Hij richtte zich weer tot mij. ‘Als je zo lang wacht, ben je uiteindelijk veel ouder dan de rest van de studenten.’